

Polysytemia vera

Polysytemia vera (PV) on harvinainen ja pahanlaatuinen verisairaus. Polysytemia verassa luuydin tuottaa normaalia enemmän verisoluja. Tyypillisesti verikokeissa todetaan punasolujen runsaus, mutta usein myös valkosolujen ja verihiutaleiden lisääntymistä.¹

Polysytemia vera on harvoin perinnöllinen, eikä sairauden geneettistä aiheuttajaa ole saatu täysin selville. Lähes kaikilta sairastavilta löytyy mutaatio JAK2-geenissä, mikä vaikuttaa verisolu-tuotantoon.⁴

Polysytemia vera todetaan Suomessa vuosittain noin 50 henkilöllä, tavallisimmin noin 50–70 vuoden iässä.¹ Joissakin tapauksissa polysytemia vera kehittyy myelofibroosiksi tai akuutiksi myelooiseksi leukemiaksi.^{1,5}

Polysytemia veran oireet

Polysytemia veran oireisiin kuuluvat esimerkiksi päänsärky, kuume, luustokipu, ylävatsan kivut, väsymys, yöhikoilu ja painonlasku.³

Lisääntyneestä punasolujen määrästä johtuva ihon punoitus on yksi tavallisimpia sairauden aiheuttamia oireita.⁴ Moni sairastavista kärsii myös hankalasta ihon kutinasta.¹

Joillakin potilailla saattaa esiintyä pernan suurenemista.⁴

Kuten muissakin myeloproliferatiivisissa sairauksissa myös polysytemia verassa oireet ja niiden vaikeusaste vaihtelevat yksilöllisesti.¹

Polysytemia veran toteaminen

Suurin osa diagnooseista tehdään taudin oireettomassa tai vähäoireisessa varhaisessa vaiheessa sattumalöydöksen myötä.⁵

Polysytemia vera löytyy usein terveystarkastuksessa tai esimerkiksi kohonneen verenpaineen tai veritulpan yhteydessä tehdyissä verikokeissa. Tavallisin poikkeavuus verikokeissa on korkea punasolumäärä.¹

Diagnoosiin päädytään, jos korkean punasolumäärän lisäksi potilaalla todetaan JAK2-mutaatio sekä matala EPO-pitoisuus (erytropoietiini).¹

Potilaalle tehdään yleensä keuhkojen röntgenkuvaus, vatsan ultraäänitutkimus sekä täydentäviä laboratoriotestejä. Osalla potilaista diagnoosi varmennetaan luuydinnäytteillä.¹

Polysytemia veran hoito

Potilaille aloitetaan hoito aina diagnoosin varmennuttua. Polysytemia veran hoidon keskeisin tavoite on veritulppien estäminen, oireiden lievittäminen ja sairauden etenemisen estäminen.¹

Varsinaista parantavaa hoitoa sairauteen ei ole, mutta oireenmukaisella hoidolla voidaan kuitenkin pidentää merkittävästi elinikää.¹

Lääkäri arvioi, tarvitaanko punasolumäärän pienentämiseksi lääkehoitoa tai venesektiota.¹ Pienen riskin potilaalle voivat pitkäänkin riittää hoidoksi toistetut venesektiot.⁵

Lääkehoidoksi voidaan antaa solunsalpaajahoitoa, interferonia sekä JAK- estäjiä.¹

Ihon kutinan lievittämiseksi voidaan kokeilla allergian hoidossa käytettyjä antihistamiinitabletteja.¹

Toisin kuin muita myeloproliferatiivisia sairauksia, polysytemia veraa tulee aina hoitaa. Tautia seurataan diagnoosin varmentumisen jälkeen säännöllisillä laboratoriotutkimuksilla.¹

Elämäntapamuutoksilla voidaan pienentää veritulppariskiä. Muutokset voivat liittyä esimerkiksi tupakointiin, diabeteksen hoitoon, ylipainoon ja liikuntaan.¹

Lisätietoja myeloproliferatiivisista sairauksista ja polysytemia verasta www.mpnelamaa.fi

Lähteet:

1. Juvonen et al. Myeloproliferatiiviset sairaudet (MPN), Potilaan opas. 2021.
2. Emanuel et al. Myeloproliferative Neoplasm (MPN) Symptom Assessment Form Total Symptom Score. J Clin Oncol 2012 Nov 20; 30(33): 4098-103.
3. Genetics Home Reference: <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/polycythemia-vera>
4. Pirttinen Tero, Sinisalo Marjatta. Polycythaemia vera ja essentiaalinen trombosytemia. Duodecim 2017; 133: 1398–404.

FI2202071357

Source URL: <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/polysytemia-vera>

List of links present in page

- <https://www.novartis.com/fi-fi/potilaille-ja-omaisille/tietoa-terveydesta/polysytemia-vera>
- <https://www.understandoncology.com/fi>
- <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/polycythemia-vera>